

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 30/12/2019
Sayı: -120.03-E.00000592917

0000592917

Sayı : 68244839-599- 214721
Konu : Anayasa'nın 92 nci maddesi
uyarınca izin verilmesi

30 Aralık 2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Libya'da Şubat 2011'de meydana gelen olayları takip eden süreçte demokratik kurumların inşa edilmesine yönelik çabalar artan silahlı çatışmalar sebebiyle akamete uğramış, ülkede parçalanmış bir yapı ortaya çıkmıştır.

Libya'da ateşkes tesis edilmesi, siyasi bütünlüğün oluşturulması ve işleyen bir devlet mekanizmasının kurulmasının mümkün olamaması üzerine, Libya'da barış ve istikrarın tesisini teminen Birleşmiş Milletler kolaylaştırıcılığında Libya'daki tüm tarafların katılımıyla yürütülen ve yaklaşık bir yıl süren Libya Siyasi Diyalogu sonucunda Libya Siyasi Anlaşması 17 Aralık 2015 tarihinde Fas'ın Suheyrat şehrinde imzalanmıştır.

Libya Siyasi Anlaşması kapsamında oluşturulan Ulusal Mutabakat Hükümeti, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2259 (2015) sayılı Kararı uyarınca uluslararası toplum tarafından Libya'yı temsil eden tek ve meşru hükümet olarak tanınmaktadır. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2259 (2015) sayılı Kararı, Libya Siyasi Anlaşmasının uygulanması ile Ulusal Mutabakat Hükümeti dâhil söz konusu Anlaşmada atıfta bulunulan Libya kuruluşlarının desteklenmesinin yanı sıra üye devletlere Anlaşmada yer almayan ve meşruiyet iddiasında bulunan paralel kuruluşlara desteğin ve bunlarla temasın kesilmesi için de çağrıda bulunmaktadır.

Libya Siyasi Anlaşmasında yeri bulunmayan, bu çerçevede hem ulusal hem uluslararası bakımdan gayrimeşru bir nitelik taşıyan sözde Libya Ulusal Ordusunun 4 Nisan 2019 tarihinde başkent Trablus'u ele geçirmek ve Ulusal Mutabakat Hükümetini devirmek hedefiyle başlattığı saldırıları yoğunlaşarak ve genişleyerek devam etmektedir. Libya'da çatışmaların sona erdirilmesi, ateşkes sağlanması ve siyasi sürece geri dönülmesi amacıyla yürütülen diplomatik çabalara rağmen, sözde Libya Ulusal Ordusu, dış güçlerden de aldığı destekle saldırılarını sürdürmektedir. Sivilleri ve sivil altyapıyı da hedef alan bu saldırılar nedeniyle Libya'da insani durum giderek kötüleşmektedir. Çatışmalar DEAŞ ve El-Kaide gibi terör örgütlerinin eylemleri için uygun ortam oluşmasına da sebebiyet vermektedir. Diğer taraftan, Libya toprakları ve karasuları Akdeniz üzerinden gerçekleştirilen uluslararası insan ve göçmen kaçakçılığında da kullanılmaktadır.

Bu gelişmeler, Libya'ya ilaveten Türkiye dâhil tüm bölge için de tehdit oluşturmaktadır. Sözde Libya Ulusal Ordusuna bağlı unsurlar, Libya'da faaliyet gösteren Türk şirketleri, Libya'da ikamet eden Türk vatandaşları ile Akdeniz'de seyreden Türk bandıralı gemiler gibi Türk çıkarlarının hedef alınacağı yönünde açıklamalarda bulunmaktadır. Sözde Libya Ulusal Ordusunun saldırılarının durdurulmaması ve çatışmaların yoğun bir iç savaşa dönüşmesi halinde Türkiye'nin gerek Akdeniz havzasındaki gerek Kuzey Afrika'daki çıkarları da olumsuz yönde etkilenecektir.

Türkiye ile Libya arasında imzalanan ve yürürlüğe giren Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırasıyla daha da gelişen iki ülke arasındaki tarihi, sosyal, siyasi ve ekonomik köklü ilişkiler dikkate alındığında, Libya'da ateşkes ve barışın tesisi ile istikrarın sağlanması Türkiye açısından büyük önemi haizdir.

Ulusal Mutabakat Hükümeti ile imzalanan Güvenlik ve Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırası da Libya'nın karşı karşıya kaldığı tehditlerle mücadelede ihtiyaç duyduğu eğitim seviyesi ve harekât yeteneği yüksek, disiplinli ve kurumsallaşmış bir ordunun teşkili için gerekli eğitim ve danışmanlık hizmetlerini kapsamaktadır.

Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti, tüm bölgeyi etkileyebilecek, Libya'nın bütünlüğü ve istikrarına yönelik tehditler, DEAŞ, El-Kaide ve diğer terör örgütleri, yasadışı silahlı gruplar ile yasadışı göç ve insan ticaretiyle mücadelede Türkiye'den askeri destek talebinde bulunmuştur.

Bu mülahazalar ışığında, Türkiye'nin milli çıkarlarına yönelik her türlü tehdit ve güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde her türlü tedbiri almak, Libya'daki gayrimeşru silahlı gruplar ile terör örgütleri tarafından Türkiye'nin Libya'daki menfaatlerine yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek, kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı güvenliğin idame ettirilmesini sağlamak, Libya halkının ihtiyacı olan insani yardımları ulaştırmak, Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti tarafından talep edilen desteği sağlamak, bu süreç sonrasında meydana gelebilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin yüksek menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride tafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde Türkiye sınırları dışında harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için Anayasa'nın 92 nci maddesi uyarınca bir yıl süreyle izin verilmesi hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı